

DOOR **PAUL ALEXANDER**

PAUL ALEXANDER (1967) is schrijver en journalist. Hij publiceert al een kleine drie decennia over alles wat leeft en beweegt in Rusland en Oekraïne - van kozakken te paard en leiders in hun bunkers tot coureurs in snelle auto's.

THE RACECAR DRIVER

Een stem voor Oekraïne

Wat doe je als je geboorteland opeens door de grote buur wordt aangevallen? Hoe een autocoureur in ruste uitgroeit tot gezaghebbende stem in het debat over Ruslands oorlog in Oekraïne.

Eerst zijn er de jaren van hectiek in en rondom de racebaan. Hij geeft alles om zijn droom na te jagen. De trainingen aan de Amerikaanse racescholen van Panoz, Bondurant en Skip Barber, wedstrijden in formulewagens en sportscars. Daarna races in Japan: deelname aan de Formula Challenge Japan, de Endurance Series, de Porsche Carrera Cup en de Super GT. En een uiteindelijke eerste plaats op het erepodium.

Na dit hoogtepunt trekt hij zich terug uit de autosport. Op zijn achtentwintigste strijkt hij met zijn vrouw neer in de VS. Zijn leven belandt in uiterst kalm vaarwater. Tot Rusland een jaar geleden op eens met overweldigde troepenmacht Oekraïne binnenvalt.

Hij reactiveert dezelfde dag nog zijn twitteraccount en deelt met een groeiende groep volgers berichten over alles wat hij van Rusland en Oekraïne weet. Te midden van de twitterende Oost-Europa-deskundigen valt hij op met de racepet en het racetenue die hij op zijn profielfoto draagt. Op internet stuit hij op brieven van een klokkenluider binnen de FSB, die hij uit het Russisch naar het Engels vertaalt en op Twitter deelt. Ze bieden een perfect inzicht in hoe de macht in Rusland werkt. Het resultaat ligt er niet om: de eerste brief trekt niet alleen de aandacht van rond de dertig miljoen viewers én van Amerikaanse veiligheidsexperts. Hij weet zich er ook in één klap mee in

het vizier van Poetins geheime dienst te werken. Zijn leven is weer terug *in the fast lane*. Autocoureur wordt gezaghebbende bron over Ruslands oorlog in Oekraïne - dat is in het kort het verhaal van Igor Sushko - ofwel *The Racecar Driver*, zoals hij al al snel bekend komt te staan.

DE RUSSISCHE TAAL |

De lange versie begint in Kiev, waar hij in 1986 het levenslicht ziet. Sushko vertelt over zijn ongebruikelijke levensloop per telefoon vanuit een niet nader te specificeren locatie in de Verenigde Staten. 'Laten we mijn verblijfplaats maar niet onthullen,' zegt hij, zinspelend op de dreigende signalen afkomstig van de FSB. Zijn geboorteplaats verklaart naar eigen zeggen slechts gedeeltelijk zijn betrokkenheid, ook omdat hij op zijn vijfde emigreerde en sindsdien slechts één keer kort terug is geweest in zijn geboorteland. Het neemt niet weg dat de oorlog even heel dichtbij hem persoonlijk komt als Russische bommen het ouderlijk huis van overgrootmoederszijde in Lyman - midden in de Donbas - met de grond gelijk maken.

Belangrijker is zijn kennis van het Russisch. Hoewel hij opgroeide in achtereenvolgens Duitsland (kleuterschool), Japan (lagere school) en de Verenigde Staten (middelbare school) en vloeiend Japans en Engels spreekt, is en blijft zijn moedertaal Russisch.

De Russische taal - zo zegt Sushko - is de sleutel tot het denken van Poetin en van iedereen in Rusland die hem en de oorlog steunt. 'Het is een denkwereld die wezenlijk verschilt van de onze in het westen,' voegt hij er aan toe. 'Iedereen die Russisch spreekt weet dat, die hoeft je het niet uit te leggen. Maar in het westen is een kennisachterstand ten aanzien van Rusland. Daar wil ik wat aan doen, want het is

nu meer dan ooit nodig te begrijpen hoe Rusland werkt.’

Ook zijn raceachtergrond is hem van dienst bij de taak die hij zichzelf gesteld heeft: bijdragen aan een zo spoedig mogelijke beëindiging van de oorlog. Daarover later meer. Voor nu volstaat te zeggen dat racen als topsport, meer dan bijvoorbeeld tennis of voetbal, mentale en intellectuele kracht vereist, zo is zijn overtuiging. Je moet snel schakelen in uiterst complexe situaties en tussen verschillende niveaus. Dat vraagt Ruslands oorlog in Oekraïne ook van hem.

Sushko doet op zijn achtste zijn heel specifieke racedroom op: kampioen worden in de Nissan Super GT in een Nissan Skyline GT-R. Hij zit dan op de lagere school in Japan, waar zijn vader als fysicus werkt voor verschillende universiteiten.

Normaal zijn jongens met een racedroom al vroeg op de racebaan te vinden waar ze beginnen met karten en snel overstappen op hun eerste race-modellen. ‘*Track time is everything*,’ zegt Sushko hierover. Maar dat kost een vermogen, waaraan het Sushko als immigrantenzoon ontbreekt. Hij moet het vooralsnog zonder uren op de baan stellen. Zo stapt hij relatief laat in de racewagen. Hij volgt, zoals hij het zelf noemt, de niet-traditionele weg. Het komt er op neer dat hij zich vooral op de theorie van het racen stort. Hij leest boeken over fysiologie en psychologie en neemt zoveel mogelijk kennis op die relevant voor hem is. Zo bereidt hij zich, nog voordat hij zijn eerste race rijdt, voor op de hoge fysieke eisen en mentale druk die de autosport vergt. Middels zelfstudie werkt hij aan concentratiebeheersing en een goede verdeling van de ‘bewuste en de onderbewuste intelligentie’, zoals hij het noemt.

Op de middelbare school in de VS bouwt hij de website Automotive Forums ([\[rums.com\]\(http://rums.com\)\). Nieuw is, zeker in deze vroege periode van internet, dat de website niet gewoon liefhebbers van één specifiek automerk bedient, maar juist een platform is voor een breed scala aan ‘*car communities*’.](http://www.automotivefo-</p>
</div>
<div data-bbox=)

De site trekt op zijn hoogtepunt rond de anderhalf miljoen bezoekers per maand en telt meer dan een miljoen abonnees. De inkomsten komen uit advertenties. Zo verdient hij de middelen om zijn racedroom te bekostigen.

Zijn plan is om na de middelbare school racecursussen te combineren met een studie aan de Universiteit van Kentucky. Al meteen op de kennismakingsdag neemt een betrokken docent hem apart. ‘Als je van echt plan bent autocoureur te worden, zou ik onmiddellijk met je studie stoppen,’ luidt diens advies.

Dat is wat gebeurt. Sushko schrijft zich weer uit en is vanaf dat moment tien jaar lang fulltime bezig met de autosport. Met zijn voortvarendheid is geen probleem hem daarbij te gortig. Als de eerste mogelijkheid op een race zich aandient, in 2005, beschikt hij nog niet over de benodigde professionele racelicentie, maar die weet hij via een omweg te regelen. Na de gereden race krijgt hij een contract van Porsche aangeboden. Zijn carrière zit zo vanaf dag één in de hogere versnelling. Hij weet een Nissan Skyline GT-R N1 op de kop te tikken en rijdt ermee in de World Challenge GT. De deelname van een Nissan in een race is een primeur in de VS, en er is onmiddellijk aandacht voor hem vanuit Japan. Zo belandt hij in het walhalla van de Super GT.

WIND OF CHANGE]

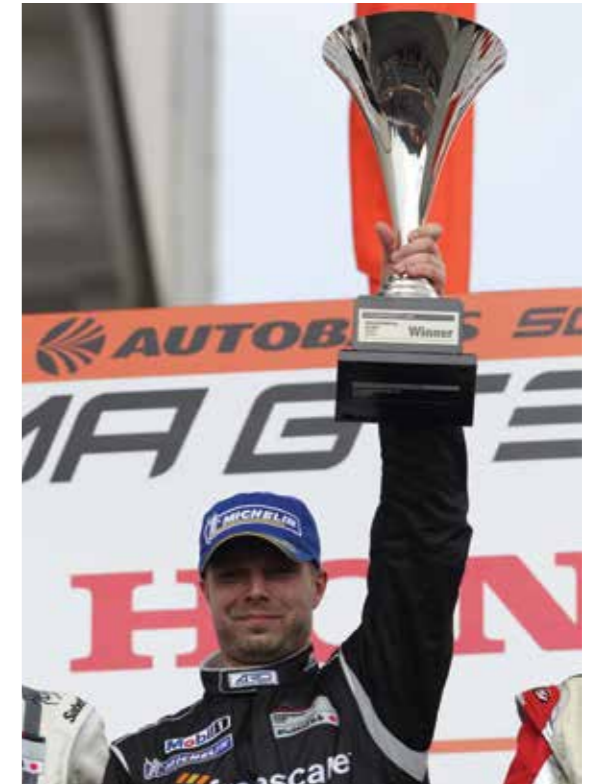
Maar er zijn naast alle wapenfeiten ook hobbels op de weg. In Japan is hij per definitie tien kilo zwaarder dan lokale racers, een verschil dat hem een

groot nadeel oplevert en het bijna niet mogelijk maakt een race te winnen. En het bedrijf Freescale Semiconductor Inc., vanaf 2011 de hoofdsponsor van zijn carrière, vraagt hem allerlei promotieactiviteiten te doen, bijvoorbeeld met het organiseren van het Freescale Technology Forum, waardoor hij een jaar lang niet aan racen toekomt. Maar de resultaten zijn ernaar, gezien de groei van Freescale’s omzet in Japan, en hij krijgt het jaar erop carte blanche om een raceteam op te zetten. Daarop volgt zijn beste jaar uit zijn carrière, dat hem ook als nummer één op het podium doet belanden. De felbegeerde prijs is binnen. Sushko kan met pensioen. ‘Ik heb een doel in mijn leven nodig waar ik me met alle macht voor in kan zetten. En dat was behaald,’ zegt hij.

Er volgen acht jaar van rentenieren. Maar dan begint Poetin zijn invasie. De oorlog creëert tegen wil en dank een geheel nieuw doel in zijn leven, dat hem volledig opslokt en misschien nog meer van hem vraagt dan het inmiddels behaalde doel. Met de hem kenmerkende voortvarendheid weet hij wat hem te doen staat. ‘In het racen draait alles om effectiviteit,’ zegt hij. ‘Ik weet wat nodig is om effectief te zijn. Daar vroeg de situatie natuurlijk ook om.’

Hij ziet weer meteen kansen: als hij nog geen twee weken na de start van de oorlog de FSB-brieven leest, weet hij dat die van nut kunnen zijn om het gebrek aan kennis over Rusland in het westen te kunnen dichten. ‘Want,’ zegt hij, ‘als je de tegenstander wil verslaan, moet je begrijpen wat zijn plannen zijn en hoe hij werkt.’ Ook dat is een wijsheid uit de racesport.

Hij gaat een samenwerking aan met Vladimir Osetsjkin van mensenrechtenorganisatie Gulagunet, aan wie de FSB-klokkenluider zijn brieven richt. Hij doopt de FSB-klokkenluider om tot Wind

Igor Sushko nummer één, Okayama maart 2012.
© I. Sushko

of Change, een naam die aanslaat en onmiddellijk weerklank vindt, ook op de Rus-

sische sociale mediakanalen. En tal van Westerse veiligheidsexperts volgen hem.

De identiteit van Wind of Change is hem niet bekend, hij kan de echtheid van de brieven niet verifiëren. Maar het helpt dat de onderzoeksjournalisten van Bellingcat publiekelijk verklaren niet te twifelen aan de authenticiteit.

In zekere zin doet het er voor Sushko niet eens

zoveel toe. Waar het om gaat is dat die brieven daadwerkelijk laten zien hoe de macht in Rusland werkt.

Zo tonen ze onder andere de crisis aan de top. Bekend is de geïsoleerde positie waarin Poetin verkeert. Dat begon gedurende de pandemie en is sindsdien vaak letterlijk op de beelden te zien: Poetin laat nog geen minister of naaste medewerker bij hem in de buurt en vergadert hoofdzakelijk per Zoom. Informatie over de situatie aan het front bereikt hem niet of klopt niet, aangezien de legerleiding er alles aan doet hem een zo rooskleu-

Binnen de FSB, zo blijkt ook, bestaan grote zorgen over Poetins inschattingsvermogen en de mentale staat waarin hij verkeert. En over zijn bekwaamheid als leider, nu hij met zijn oorlog het land regelrecht richting afgrond duwt. Sushko wijst nadrukkelijk op de twee centrale thema's van de brieven, ook omdat die zo slecht begrepen worden in het Westen. Allereerst, zo schrijft Wind of Change herhaaldelijk, is Poetin er van overtuigd dat het Westen niet militair zal ingrijpen in het conflict. Poetin onderschat overduidelijk de Westerse bereid-

“Als racer ben ik extreem risicomijdend.
Hoe meer risico je weet uit te sluiten, des te minder
zorgen dat oplevert.”

rig mogelijk beeld te schetsen. Dat blijkt uit een passage van een brief gedateerd op 5 maart 2022. Wind of Change schrijft: ‘Generaals krijgen het bevel snel overwinningen te rapporteren. Die geven het bevel met veel getier en gescheld door aan de officieren onder hen, die het weer doorspelen naar lagere officieren. Uiteindelijk wordt een sergeant gevonden die bereid is een verslag te maken in ruil voor verlof. Die gebruikt Amerikaanse beelden van activiteiten in Afghanistan zonder bijbehorend geluid voor [een gunstig ogende] video. Die belandt uiteindelijk op het bureau van Poetin.’

heid Oekraïne te blijven steunen. Ten tweede stelt Wind of Change dat Poetin in geen geval kernwapens in zal zetten, al was het omdat dat leidt tot wat Ruslands leider het meest vreest: zijn eigen ondergang. Dat is het belang van de brieven, stelt Sushko. Als de Westerse wereld zich rekenschap geeft van de twee centrale thema's van Wind of Change, zou het alle reden hebben Oekraïne van nog meer wapens te voorzien. Alleen op die manier kan Oekraïne de overwinning behalen. En alleen met een Oekraïense

overwinning is er zicht op beëindiging van de oorlog.

Daarom is het volgens hem zo belangrijk het publiek van de boodschap te doordringen. In april 2022 richt Sushko Wind of Change Research Group op, ook weer met als oogmerk het politici en publiek goed te informeren.

RISICOMIJDEND]

Dan bereikt hem ook het bericht dat de FSB een operatie rondom zijn persoon is gestart. Over zijn eigen veiligheidsmaatregelen wil hij geen

In die fase van de oorlog is het enthousiasme voor wapenleveranties aan Oekraïne nog helemaal niet vanzelfsprekend, ook door de angst om in de oorlog gesleurd te worden. Pas gaandeweg groeit die bereidheid. Voortschrijdend inzicht, noemt Sushko het, en voor hem een teken dat zijn werk niet voor niets is. Inmiddels is al positief besloten over levering van drie van de vier zaken genoemd op de lijst.

Nu is het wachten tot ook F16's naar Oekraïne gaan, want alleen daarmee is de overwinning binnen handbereik.

mededeling doen. ‘Als racer ben ik extreem risicomijdend,’ zegt hij alleen. ‘Hoe meer risico je weet uit te sluiten, des te minder zorgen dat oplevert.’ Zijn strategie: niet meer details over zichzelf verstrekken dan strikt noodzakelijk. In april stelt hij met de Wind of Change Research Group een brief op gericht aan de relevante instanties en ministeries in Washington met een lijst van wapenmateriaal dat Oekraïne nodig heeft om Rusland te verslaan. Het gaat om Abram-tanks, Paladin-houwitseren, amraam-raketten en F16's.

Igor Sushko, Motegi
2012. © I. Sushko

‘De F16's komen er ook wel,’ zegt Sushko. Zelf zal hij in ieder geval niet rusten voordat dat gebeurt. Want dat is de boodschap die Sushko nog altijd dag in dag uit met zijn tweets en met de brieven van Wind of Change uitdraagt: dat we niet bang moeten zijn om Oekraïne op alle manieren te ondersteunen. ✚✚